

**Posudek oponenta diplomové práce
Katedra pedagogiky FF UK**

Jméno a příjmení studentky: Lucie Hánová

Obor studia: Sociální pedagogika

Název práce: **Alternativní a augmentativní komunikace při vzdělávání dětí s PAS s narušenou komunikační schopností**

Oponent práce: doc. PhDr. Jitka Lorenzová, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 82

Počet stránek příloh: 2

Počet titulů v seznamu literatury: 40

0**	1	2	3	4

Výběr tématu

Společenská a vědní závažnost tématu

	1			

Oborová příslušnost tématu

	1			

Přístup autora k řešené problematice (spolupráce s vedoucím práce)

0				

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	1			

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	1			

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	1			

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

		2		

Kvalita zpracování teorie, úroveň reflexe

	1			

Využití výzkumných empirických metod

		2		

Využití praktických zkušeností

	1			

Obsahová kritéria a přínos práce

Naplnění cílů práce

		2		

Vyváženost teoretické a praktické části

	1			

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	1			

Vhodnost prezentace závěrů práce

		2		

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěla

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Jak jste dospěla v procentuálním vyjádření užívání komunikačních systémů (graf č. 1), pokud neuvádíte absolutní četnosti výskytu, počet pozorování?
2. K jakým číselným hodnotám jsou vztaženy údaje grafu č. 2?
3. Objasněte, do jaké míry jsou užívané systémy AAK na dané škole efektivní
4. Jaká je schopnost sledovaných dětí užívat systémy AAK při jejich celkovém vývoji? (Dílčí cíl ze s. 11)

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Práce se zaměřuje na zajímavé a přínosné téma, do jehož zpracovávání se pozitivně promítá zájem diplomantky o řešenou problematiku i uplatnění jejích praktických zkušeností.

Text je standardně členěn na teoretickou a empirickou část.

Teoretická část má charakter popisně přehledový, opírá se o adekvátní literaturu včetně některých zahraničních zdrojů.

Praktická část, která je vlastním těžištěm práce, se zabývá komunikačními systémy, které využívají děti s poruchou autistického spektra při vzdělávání. Cílem bylo zjistit, jaké systémy alternativní a augmentativní komunikace u dětí s PAS, které mají narušenou komunikační schopnost, se využívají u dětí z vybraných škol, čím je jejich využití podmíněno, jakou s nimi mají zkušenost pedagogové nebo asistenti, a jaká je jejich efektivita. Dílčím cílem pak bylo pozorování jednotlivých dětí při práci během výuky a vzdělávání.

Diplomantka připravila poměrně náročný výzkumný design, který se v práci v rámci výsledku šetření rozpadá na kasuistiky dětí s PAS a na výsledky založené na pozorování dětí a na rozhovorech s rodiči a pedagogy. Hlavním a vysoce pozitivním výsledkem je citlivý a datově bohatý popis vzdělávací situace dítěte s PAS s narušenou komunikační schopností s akcentem na problematiku AAK.

Na práci dále oceňuji:

Překonání obtíží spojených se situací danou pandemií covid-19, hluboký zájem o téma, angažovaný osobní přístup, pestrost výzkumných metod, bezvadné stylistické i formální zpracování.

Dílčí připomínky:

Cíle výzkumu na s. 11, 49 a na s. 68 by měly být formulovány stejně, dochází k jemným odchylkám, dílčí cíl se ale ve formulaci odlišuje podstatně.

Dílčím cílem šetření (formulace na s. 49) by nemělo být pozorování dětí (to je metoda), ale např. zjišťování, jakým způsobem děti komunikační systémy užívají.

V charakteristice užitě metodologie je obecně definováno kvalitativní šetření, chybí ale bližší objasnění výzkumného postupu (jsou zpracovány kasuistiky dětí a dále pak jsou prezentovány výsledky rozhovorů a pozorování), také chybí popis zpracování dat z provedených online rozhovorů.

Rodičům nebyly poslány výzkumné otázky (ty nejsou pro výzkum nikde formulovány), ale osnova výzkumného rozhovoru.

Diskuse je provedena pouze ve vztahu k vlastním úvahovým předpokladům, nepracuje s teoretickými východisky ani s výzkumnými zjištěními v dané oblasti.

V závěrečích chybí explicitní zhodnocení cílů výzkumu.

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře (dle obhajoby i lépe)

Beroun 1.5.2021

Doc. PhDr. Jitka Lorenzová, Ph.D.